

بازآفرینی فضاهای عمومی، راهکاری در جهت تداوم هویت محلات شهری

دکتر حسن سجاذاده^۱، محمد بشیری^۲

عضو هیئت علمی و استادیار دانشگاه بوعلی سینا همدان

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری واحد علوم و تحقیقات کرمانشاه

چکیده

مراکز شهرهای سنتی از دیرباز تا کنون، همواره محل تلاقی تعاملات اجتماعی، برخوردهای چهره به چهره افراد و مراودات گوناگون بوده است. پذیرش و درک این شکل از فرهنگ جمعی سبب گشته است تا افراد، زمان زیادی را خارج از خانه و در فضاهای جمعی و عمومی شهر سپری کنند. ساختار سلسله مراتبی و انسانی محلات در بافت های کهن شهری نیز این امکان را فراهم نمودند تا افراد به فراخور نیازهای اقتصادی اجتماعی و ... خود، اهمیت بیشتری را به فضاهای عمومی داده و در جهت تقویت نقش آن تلاش بیشتری نمایند. این امر سبب می گشت، حس مکان که از آن به عنوان تعلق خاطر نیز یاد می شود، نزد افراد نمود بیشتری یافته و هویت آن مکان را تشکیل دهد. لذا آنچه امروزه کمتر بدان توجه می شود اهمیت نقش فضاهای عمومی در تداوم هویت در محلات شهری، در برنامه ها و طرح های اجرایی است. چنانچه فضاهای عمومی امروزه بیشتر به مثابه معبری برای عبور و نه برای مکث در نظر گرفته می شوند. ادامه این روند نه تنها باعث انقطاع از سیر گذشته تاریخی محله می گردد، بلکه پیامد آن بی هویتی محلات خواهد بود. پژوهش حاضر سعی بر آن داشته است تا با نگرشی جامع و سیستمی، نقش بازآفرینی فضاهای عمومی را در هویت بخشی به محلات شهری مورد تحلیل قرار داده و راهکارهایی را در جهت تقویت نقش این فضاها و نیز تداوم حیات اجتماعی محلات ارائه دهد. نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد که مداخلات کالبدی و غیرکالبدی در فضاهای عمومی می تواند منجر به تداوم هویت محله ای گردد و تقویت حیات اجتماعی را بدنبال داشته باشد.

واژگان کلیدی: فضاهای عمومی شهری، بافت کهن، باز آفرینی، هویت